

Katerega bika izbrati, če mleko sirim?

(Katalog bikov 2017)

Že dolgo je znano, da je pri uporabi različnega mleka pri enakih pogojih proces sirjenja različen. Glavne lastnosti sirjenja so čas koagulacije – sirjenja, čvrstost koaguluma – skute in izplen. Izplen predstavlja odstotek skute ali sira, ki smo ga dobili glede na količino mleka, ki smo ga porabili. Pogosto navajajo, da z bolj čvrsto skuto lahko naredimo okusnejši sir in da je pri bolj čvrsti skuti čas sirjenja praviloma krajši ter izplen sira večji. Vsak sirar bi si želel mleko od krav, ki se hitro siri, nastala skuta je čvrsta in izplen sira velik.

Kako do takega mleka?

Na lastnosti sirjenja mleka vplivajo številni dejavniki. Tehnologije izdelave sira oz. sirjenja ne bomo obravnavali, predpostavili bomo, da je postopek sirjenja enak za vse mleko.

Na kakovost mleka z vidika sirjenja vpliva prehrana krav. Vemo, da je za sirjenje oz. izdelavo najkakovostnejših sirov zaželeno seneno mleko. Poleg prehrane vplivajo še dejavniki, kot so stadij laktacije, zdravje krav, higienska kakovost idr.

Ne glede na vse zgoraj navedeno so velike razlike med pasmami pa tudi med posameznimi živalmi. V tem prispevku se bomo osredotočili le na te dejavnike, ki ji imenujemo genetski. Preprosto bi rekli, da bi v primeru, da dve živali redimo v enakih pogojih, samo zaradi različnega dednega zapisa (genotipa) dobili mleko z različnimi lastnostmi sirjenja. Z današnjimi tehnikami je te razlike v genotipu mogoče vsaki živali

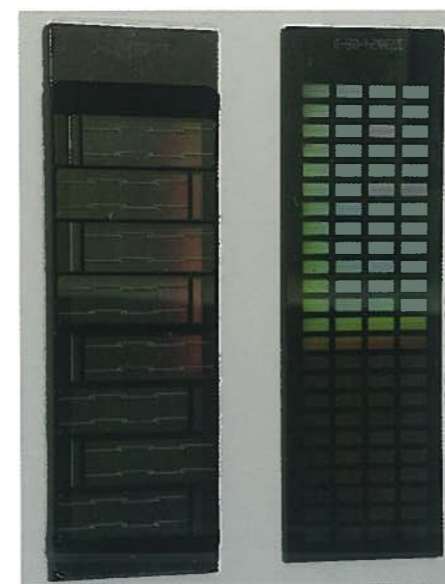
ugotoviti že takoj po rojstvu. Tehnike določanja razlik pa so tako avtomatizirane, da so cene sprejemljive in vsekakor ekonomsko upravičene. Na lastnosti sirjenja vpliva večje število genov. Razmerja in odnosi med temi geni so relativno zapleteni. Vseh genov še ne poznamo, kaj šele, da bi poznali vse odnose med njimi. A kljub vsemu so številni raziskovalci ugotovili, da je ključna lastnost – gen,

ki določa prej naštetih lastnosti (čas, čvrstost in izplen), t. i. kapa kazein.

Za ta gen poznamo veliko variant (alel), osnovne in najbolj pogoste pa so A, B in E. Žival od vsakega starša podeduje en alel, torej ima sama dva alela za kapa kazein. Tako posamezni živali genotip za kapa kazein zapišemo v obliki dveh črk, npr.: AA, BB, BE, AB, AE.

Odvzem vzorca nosne sluznice

Čip visoke gostote za 8 vzorcev in čip srednje gostote za 96 vzorcev (Foto: Barbara Luštrek, mag. inž.zoot.)

T. i. 'rdeče' pasme, ki jih za prirejo mleka redijo zlasti v Skandinaviji, imajo tako visok delež alela E v populaciji, da mleka od teh krav ni mogoče sesiriti, zato ga tržijo izključno kot konzumno mleko. Na drugi strani so alpske pasme (med njimi rjavo govedo) poznane po visokem deležu B alela, kar pomeni, da se mleko teh živali bolje siri in je izplen sirjenja boljši. Zlasti pri teh pasmah se že dolgo časa izvaja selekcija na omenjene lastnosti. V Italiji imajo npr. pri rjavi pasmi

delež alela B v povprečju že nad 90 %. V Italiji so to dosegli s tem, da so v veliki meri uporabljali bike z genotipom BB. V zadnjem času so zaradi avtomatizacije postopkov genotipizacije cene bistveno nižje kot pred desetletjem in posledično se genotipizira tudi teličke. Rejci, ki mleko sirijo ali prodajajo v sirarne, vzrejajo le teličke, ki imajo ugoden genotip.

Pripomoček za odvzem nosne sluznice (Foto: Barbara Luštrek, mag. inž.zoot.)

KMETIJSKI ZAVOD BRIC

ŠOLA PSOV ZA ZGANJANJE OVC

Kmetijski zavod Bric, Soča 548, 5232 Soča
Neža Bric
mobi: +386 (0)31 454 544, neza@bric.si

UŠESNE ZNAMKE

PAKIRANJE 10 kom.

1766 1766

gumijaste podloge za ležišča živali

- za pravo udobje v hlevu
- manj poškodb nog
- večje udobje za živali in manj dela v hlevu
- za vezano rejo, ležišča v prosti reji, hodnike, rešetke, ...

Novi podlogi za prosto rejo: TARSA in WELA

TARSA posebej prijazna do sklepov zadnjih nog, zelo mehka, 6 cm

WELA mehka podloga v roli ali posamezno, stabilna, 4,5 cm

MONTA za zunanje prehode z nagibom

napajalni avtomati telet

- preprosta vzreja od nekaj do 120 telet naenkrat
- prihranek časa
- manj prebavnih težav

novi avtomati COMPACT SMART nadzor preko telefona

FÖRSTER TECHNIK

hlajenje mleka

- bazeni in cisterne Frigomilk od 100 do 24.000 l
- brez ali z avtomatskim pranjem
- z novo avtomatiko

elektronske tehtnice

- za mešalnice krmil
- platformske tehtnice
- BVL rezervni deli
- Wile merilniki vlage zrnja
- Grelci vode napajalnikov
- bema krtače za pometanje

www.senk.si

www.senk.si | tel.: 04 25 35 135 | gsm: 041 696 636 | Hotemaže 4 | 4205 Preddvor

DOBRODEJ SLOVENIJA

PREHRANSKI DODATKI ZA ŽIVALI

tel.: 02 629 68 50, e-mail: info@dobrodej.si

VELIKA AKCIJA VRAT

Do max. širine 289cm, do max. višine 215cm

AKCIJA! 749,00 €

ATRAKCIJA! z montažo

Debelina vrat 4 cm s poliuretansko izolacijo, visokokvalitetni paneli švicarske proizvodnje

7 fessetas vodilna kolesa na ležajih ter oblečena v silikonsko oblogo za tih tek vrat, cinkana vodila, zaščita vrat proti padcu, vedno vključeno odpiranje v sili.

V ceno je vključen motorni pogon + 2x daljinec

PREDNOSTI

- Vrata naredimo po vaši odprtini oziroma po naročilu.
- Dobavljiva v večih vzorcih (linijski, kasetni, z ene črno, gladki).
- Dobavljiva v vseh barvah po RAL lestvici (bela, srebrna, rjava so osnovne).
- Dobavljiva v imitaciji lesa (zl. hrast, temni hrast, mahagonij, oreh).
- Dobavljiv osebni prehod.
- Dobavljiv svetlobni panel.

GARANCIJA: 12 let

INDUSTRIJSKA VRATA

STRANSKA GARAZNA VRATA

DVIZNA GARAZNA VRATA

ROLO GARAZNA VRATA

CENO VRAT PO NAROČILU PODAMO OB OGLEDU OBJEKTA

KIP KOP d.o.o.,
PE: GRADAC, tel.: 040 974 470
PE: LJUBLJANA, tel.: 040 974 480
KOMERCIALA, tel.: 040 896 322
www.kipkop.si